

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Rapla Perearstikeskus
info@raplapak.ee

/*Teie 17.10.2025

Meie 22.10.2025 nr 2.2-9/25/3389-2

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspeksioon sai Teie pöördumise, milles palute selgitada, kas terviseandmete väljastamiseks on volitus sobiv õiguslik alus ning kui palju teavet võib välja anda. Ühtlasi soovite täpsustada, kas Teie asutus võib välja anda ainult Teie asutuse väljastatud epikriiside, saatekirjade, uuringute infot.

Igasuguseks isikuandmete töötlemiseks (sh andmete vaatamine, päringute tegemine jms) peab lähtuvalt isikuandmete kaitse üldmääruse¹ (IKÜM) artiklist 6 esinema õiguslik alus. Eriliigiliste isikuandmete töötlemisel on lisaks vajalik, et esineks üks IKÜM artikkel 9 lõikes 2 toodud punktidest, mis lubaks eriliigilisi (antud juhul terviseandmeid) töödelda, ning muul juhul on eriliigiliste andmete töötlemine keelatud. Töötlemise õiguslike aluste kohta saab täpsemalt lugeda siit [Töötlemise õiguslikud alused | Andmekaitse Inspeksioon](#).

Eelnev tähendab, et asutus kes pöördub Teie poole sooviga saada isikuandmeid, peab viitama millisele IKÜM-ist tulenevale õiguslikule alusele või siseriikliku õiguse sättele ta tugineb. Kuivõrd volitus tõendab esindusõigust, siis ei ole see eraldiseisev õiguslik alus isikuandmete väljastamiseks.

Juhul, kui volitus sisaldab endas andmesubjekti nõusolekut, et tema esindajale on lubatud tema terviseandmete väljastamine või viidet esindatava asutuse õigusele saada teavet (koos vastava õigusliku alusega), saab volituses viidatud nõusolekut vm alust käsitleda õigusliku alusena.

Mis puudutab andmete edastamise ulatust, siis esmalt selgitame, et võlaõigusseaduse (VÕS) § 768 lõike 1 kohaselt peavad tervishoiuteenuse osutaja ja tervishoiuteenuse osutamisel osalevad isikud hoidma saladuses neile tervishoiuteenuse osutamisel või tööülesannete täitmisel teatavaks saanud andmeid patsiendi isiku ja tema tervise seisundi kohta, samuti hoolitsema selle eest, et tervishoiuteenuse osutamist kajastavates dokumentides sisalduvad andmed ei saaks teatavaks kõrvalistele isikutele, kui seaduses või kokkuleppel patsiendiga ei ole ette nähtud teisiti.

Seadusest tulenev alus terviseandmete väljastamiseks võib olla kahteline – kas andmete avaldamist *lubav* või selleks *kohustav*. Kohustus patsiendisaladuse avaldamiseks võib tuleneda mõnest valdkondlikust õigusaktist. Sellisel juhul on seadusandja otsustanud, et avalik huvi on olulisem patsiendi huvist hoida tervishoiuteenuse osutamise käigus avaldatud andmed saladuses, nt abivajavast lapsest teavitamise kohustus.² Samas lubav alus saladuse hoidmise kohustusest kõrvalekalduks saab olla näiteks vastamisel kindlustusandja nõudele seoses neile seadusega

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679&from=ET>

² RK lahend 1-20-5071 (1.04.2022), p. 20 jj.

pandud ülesannete täitmisega³.

Seega võib teatud asutustel olla õigus Teilt kui andmete vastutavalt töötlejalt saada teavet. Kuid ka õigusliku aluse olemasolu ei tähenda, et välja võib anda kogu teabe tervisliku seisundi osas ning Teie kohustus on hinnata, kas andmete väljastamine küsitud ulatuses on põhjendatud. Ühest vastust küsimusele, kui palju isikuandmeid välja võib anda ei ole ning see sõltub nii konkreetse juhtumi asjaoludest kui ka seaduses määratletud andmekoosseisust⁴.

Isikuandmete töötlemisel patsiendi andmete väljastamisel peab tervishoiutöötaja lähtuma mh ka eesmärgipärasuse ja minimaalsuse põhimõtetest (IKÜM artikkel 5). See tähendab, et andmeid peab väljastama ainult nii palju, kui on vajalik eesmärgi täitmiseks ja nii minimaalselt kui võimalik (lihtsalt päringule vastamine vrld epikriisi väljastamine). Kahtluse korral on Teil õigus üle küsida, milliseid andmeid vajatakse ja miks just sellises ulatuses andmed on vajalikud eesmärgi täitmiseks.

Kokkuvõtvalt saab siiski järeldada, et ükski seadus ei loo iseseisvat õiguslikku alust nõuda kutsesaladust hoidvalt tervishoiutöötajalt patsiendi andmeid laiemas ulatuses ega anna ka arstile õigust kutsesaladust laiemalt avaldada, kui seda võimaldavad VÕS § 768 ja seda täpsustavad sätted siseriiklikus õiguses.

Teie asutus saab välja anda vaid seda infot ja neid dokumente, mis on koostatud Teie asutuses ja seoses Teie asutuse poolt osutatud tervishoiuteenusega.

Loodame, et meie selgitustest oli abi.

Lugupidamisega

Kirsika Kuutma

jurist

peadirektori volitusel

³ Nt tervishoiuteenuse osutaja kohustusliku vastutuskindlustuse seadus § 21 lg 3.

⁴ Nt lastekaitseaduse § 34(2) näeb ette konkreetsed andmekoosseisud, mida on kohaliku omavalitsuse üksusel õigus töödelda.